

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Bc. Natálie Procházková

Studijní obor: Učitelství anglického jazyka

Název práce: Pragmatic Competence in English Language Lessons

Akademický rok: 2022/2023

Diplomantka se ve své práci zabývá problematikou rozvoje pragmatické kompetence v anglickém jazyce u žáků na základní škole. Výběr tématu hodnotím pozitivně, zaměření na pragmatické aspekty cizojazyčné komunikace je žádoucí, ale často opomíjenou složkou výuky.

Předložená diplomová práce má všechny náležitosti, odpovídá zadání, přesahuje ale požadovaný rozsah (83 stran) a je doplněna rozsáhlými přílohami (téměř 60 stran).

V teoretické části práce diplomantka nejprve definuje pojem pragmatika a představuje různé modely komunikační kompetence s akcentem na kompetenci pragmatickou. V další kapitole diskutuje různé teoretické rámce, které se vztahují k rozvoji pragmatické kompetence u žáků základní školy. I když se autorka opírala o relevantní zdroje, ne zcela se jí podařilo formulovat teoretická východiska pro realizaci vlastního výzkumného šetření, které vyžadovalo jasně definovat pragmatickou kompetenci a operacionalizovat ji. Problematické aspekty teoretické části se týkají rozkolísanosti ve využívání základní terminologie (Autorka na s. 15 vymezuje termín *pragmatics* jako oblast studia jazyka, ale v celém textu jej používá velmi volně, zejména ve významu *pragmatic competence* či *pragmatic knowledge*), dále nepochopení některých souvislostí (komunikační kompetence je lingvistický konstrukt, struktura a obsah kapitol 2.1 a 2.2 implikují jiné pojetí) či konkrétních modelů (Bachman & Palmer, 1996). Na druhou stranu je nutné ocenit, že si diplomantka našla oporu v teoriích osvojování jazyka pro rozvoj pragmatické kompetence u žáků, i když ten neprobíhá lineárně, jak je v práci naznačeno (s. 37–39).

V praktické části práce diplomantka prezentuje vlastní empirický výzkum. Diplomantka s oporou o metodologickou literaturu navrhla a realizovala akční výzkum ve vlastní výuce angličtiny ve 3. a 6. třídě základní školy, jehož cílem bylo rozvíjet aspekty pragmatické kompetence žáků. Diplomantka realizovala diagnostickou fázi, na jejímž základě implementovala akční plán ve dvou cyklech. Pro sběr dat využila pozorování, plány hodin, dotazník pro žáky a rozhovor. Na akčním výzkumu je nutné ocenit jeho cíl, dopad na žáky a časovou dimenzi – autorka v roli učitele rozvíjela pragmatickou kompetenci žáků v průběhu celého roku. Akční výzkum byl negativně ovlivněn tím, že si autorka neoperacionalizovala

pragmatickou kompetenci či si případně nevybrala pouze některé aspekty této kompetence. V takto koncipovaném výzkumu, navíc ve dvou třídách, se autorka ztratila. Implementace intervence byla tou zdařilejší částí, výzkumná dimenze má značné nedostatky (viz otázky níže). O akčním výzkumu jako celku platí, že je čtenáři komunikován nešťastným způsobem, a to velmi nepřehledně s tím, že nejdůležitější informace jsou často skryté v přílohách.

Práce má všechny formální náležitosti. Jazykové stránka práce je negativně ovlivněna výše zmíněnými problémy s terminologií, kromě toho text obsahuje celou řadu formulačních a gramatických nepřesností (pragmatická kompetence je často redukována na výběr slov: *choice of words, how words can affect another person, lack of vocabulary, etc.*; s. 20 *the main of main interest*; s. 33 *strategies...facilitates*; s. 41 *shall understands*; s. 43 *may can may be followed*; s. 80 *spoked*).

Z výše uvedených důvodů předloženou diplomovou práci Bc. Natálie Procházkové doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení: **E**.

Otázky k obhajobě:

1. Jak je prezentovaný model *Second Language Speaking Competence* reflektován v akčním výzkumu?
2. Co znamená *a (more) pragmatic activity*? (s. 42 a 43)
3. Jaké aspekty pragmatické kompetence spojete s cíli v RVP ZV?
4. S jakým objemem dat jste pracovala (počet plánů, nahrávek hodin atd.)? Jak byla provedena analýza dat?

Doc. PaedDr. Monika Černá, Ph.D.

Oponent

V Pardubicích dne 20. srpna 2023